

Δευτέρα 05 Φεβρουαρίου 2024

ΘΕΜΑ: «Συζήτηση και λήψη απόφασης που αφορά τον ΧΥΤΒΑ στο Δήμο Τανάγρας και τις νέες εξελίξεις στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου: «Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Βιομηχανικών Αποβλήτων» της εταιρείας «ΕΛΒΙΟΚ Α.Ε.»

Προς:

- 1.) Δήμαρχο Ωρωπού, κ. Γιώργο Γιασημάκη.
- 2.) Πρόεδρο Δημοτικού Συμβουλίου, κ. Γιώργο Αρμυριώτη.
- 3.) Δημοτικούς Συμβούλους του Δήμου Ωρωπού

ΕΙΣΗΓΗΣΗ

Κύριε Δήμαρχε,

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι Δημοτικοί Σύμβουλοι.

1. Ο Δήμος Τανάγρας έχει υποβάλει αίτηση ακύρωσης
 - i. Της 80061/5300/23.12.2023 απόφασης του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) για την κατασκευή και λειτουργία του έργου: “Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Βιομηχανικών Αποβλήτων (ΟΕΔΒΑ)” της εταιρείας “ΕΛΒΙΟΚ Μ.Α.Ε” στο Δήμο Τανάγρας της Περιφερειακής Ενότητας Βοιωτίας, Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας» (ΑΔΑ: ΩΥΔΔ4653Π8-ΚΓΟ).
 - ii. Κάθε άλλης συναφούς, ρητής και σιωπηρής, προγενέστερης και μεταγενέστερης πράξης και παράλειψης της διοίκησης

2. Η συνοπτική έκθεση δικογράφου για τα παραπάνω αναφέρει: «Η προσβαλλομένη αδειοδοτεί ολοκληρωμένη εγκατάσταση διαχείρισης βιομηχανικών αποβλήτων. Παρίσταται παράνομη και ακυρωτέα, διότι, πρώτον, χωροθετείται εκτός σχεδίου παραβιάζοντας τους κανόνες δικαίου που διέπουν την περιοχή άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης του άρθρου 56Α του ν.3982/2011 των Οиноφύτων που ex lege αφ' ενός είναι Οργανωμένος Υποδοχέας Μεταποιητικών και Επιχειρηματικών Δραστηριοτήτων (ΟΥΜΕΔ) και αφ' ετέρου προορίζεται για Επιχειρηματικό Πάρκο Εξυγίανσης (ΕΠΕ) και Δ.Υ.Δ.Δ. 1 ΕΕΤ παραλείπει να αξιολογήσει πλήρως τις συνέπειες της επίδικης εγκατάστασης στο περιβάλλον ενόψει της περιοχής αυτής, δεύτερον, αντιτίθεται στο ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας και στη ΣΜΠΕ αυτού, τρίτον, η ΜΠΕ εκπονήθηκε από εταιρεία μελετών χωρίς εν ισχύι πτυχίο, τέταρτον, η ΜΠΕ δεν εκπονήθηκε από τη μελετητική ομάδα που αναφέρεται στο πτυχίο της εταιρείας μελετών αλλά από τρίτα πρόσωπα, πέμπτον, η ΜΠΕ ενσωματώνει γεωλογική μελέτη που εκπονήθηκε από εταιρεία που δεν διαθέτει τα απαιτούμενα πτυχία μελετών για την εκπόνησή της, έκτον, στην κατάρτιση της ΜΠΕ δεν συμμετείχε επιστήμων υγείας, παρά το ότι η ίδια η ΜΠΕ χαρακτηρίζει τις επιπτώσεις της επίδικης δραστηριότητας στην υγεία των εργαζομένων κατά τη φάση της λειτουργίας της ουσιώδεις.
3. Στα τέλη Αυγούστου 2022 χορηγήθηκε «Βεβαίωση Χωροθέτησης Συστήματος Υγειονομικής Ταφής επικινδύνων αποβλήτων» που χορηγήθηκε από την Περιφέρεια Στερεάς στη θυγατρική της ΒΙΟΧΑΛΚΟ «ΕΛΒΙΟΚ ΑΕ» για έκταση 222 στρεμμάτων σε απόσταση 2,5 χιλιομέτρων από το Σχηματάρι. Πρόκειται για τη Μονάδα Επεξεργασίας Αποβλήτων, η οποία αποτελεί μέρος του συνολικού σχεδιασμού για την υλοποίηση του Επιχειρηματικού Πάρκου Οиноφύτων.
4. Στα προς ταφή επικίνδυνα απόβλητα περιλαμβάνεται εκτός από ένα μακρύ κατάλογο και η αλατώδης σκωρία. Πρόκειται για ένα κατάλοιπο πρακτικά της ΕΛΒΑΛ, το οποίο θεωρείται επικίνδυνο διότι ανάλογα με τον τύπο απορριμμάτων μπορεί να περιέχει καρβίδια (Al₄C₃), νιτρίδια (AlN), σουλφίδια (Al₂S₃), φωσφίδια (AlN), σπινέλιο (MgAl₂O₄). Πρόκειται για τοξικές ουσίες, ενώ η επικινδυνότητα της σκωρίας πολλαπλασιάζεται εάν αυτή έρθει σε επαφή με νερό.

5. Προς τα τέλη της δεκαετίας του 2000, κάτω από την πίεση φορέων βγήκε στην επιφάνεια η σοβαρή ρύπανση του Ασωπού και κυρίως του υδροφόρου ορίζοντα της περιοχής της Ανατολικής Βοιωτίας με επίκεντρο τα Οινόφυτα. Βασική μορφή της ρύπανσης αποτελεί το εξασθενές χρώμιο, μία χημική ουσία που προκαλεί καρκίνο είτε μέσω της κατάποσης είτε μέσω της εισπνοής. Το εξασθενές χρώμιο κατά βάση δημιουργείται μέσω ανθρωπογενούς δραστηριότητας, σε μία σειρά βιομηχανικών διεργασιών. Μεταξύ αυτών είναι η βυρσοδεψία και στην περίπτωση των Οινοφύτων η χρωματουργία και η επεξεργασία του αλουμινίου. Στην τελευταία το αλουμίνιο επιμεταλλώνεται σε μπάνια με εξασθενές χρώμιο ώστε να αποκτήσει αντιδιαβρωτικές/αντιοξειδικές ιδιότητες. Παρά τις διάφορες επιχειρηματικές απόψεις γύρω από τις επιτρεπτές τιμές του εξασθενογούς χρωμίου, η επιστημονική κοινότητα γενικά αναγνωρίζει ότι ακόμη και ποσότητες της τάξης του 1 ή και 2 μικρογραμμαρίων ανά λίτρο νερού είναι επικίνδυνες για την ανθρώπινη υγεία.
- Σύμφωνα με τα στοιχεία Μελέτης (ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΔΕΙΓΜΑΤΟΛΗΨΙΩΝ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΝΕΡΟΥ ΣΤΗ ΛΕΚΑΝΗ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΤΟΥ ΑΣΩΠΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ LIFE CHARM, Απρίλης 2014) του ΕΜΠ, σε σκάμματα και γεωτρήσεις στα όρια των εγκαταστάσεων της ΕΛΒΑΛ ανευρέθηκαν ασύλληπτες συγκεντρώσεις, της τάξης των 3.000, των 3.500, των 7.000, ακόμη και των 10.100 μικρογραμμαρίων ανά λίτρο. Στην ουσία αποκαλύφθηκε πανηγυρικά ότι σοβαρές ποσότητες είτε είναι θαμμένες είτε διοχετεύονταν σε μόνιμη βάση κοντά στα σημεία της έρευνας.
 - Όσον αφορά τη μελέτη Φωλέας, διαπιστώθηκε ότι το ποσοστό εκείνων που έπιναν νερό και μαγείρευαν με νερό από τη βρύση (πριν τη σύνδεση του δικτύου ύδρευσης με το Μόρνο) ήταν διπλάσιο στους θανόντες από καρκίνο συγκριτικά με τους ζώντες και υγιείς.
 - Η Μελέτη στα παιδιά της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού των Οινοφύτων ανέδειξε αυξημένα ποσοστά μιας σειράς αναπνευστικών νοσημάτων. Αντίστοιχα και η μελέτη νοσημάτων ουροποιητικού ανέδειξε αυξημένα ποσοστά σε σχετικές παθήσεις.

- iv. Σε επιδημιολογική μελέτη για λογαριασμό του τέως Κέντρου Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ) που διενεργήθηκε το χρονικό διάστημα 1999-2009 από πολυπληθή ομάδα επιστημόνων, με συντονιστή το ΕΚΠΑ και επιστημονική υπεύθυνη την καθηγήτρια Επιδημιολογίας στην Ιατρική Σχολή Αθηνών Αθηνά Λινού. Η μελέτη αφορούσε τη θνησιμότητα των κατοίκων του τέως Δήμου Οиноφύτων (Οινόφυτα, Άγιος Θωμάς και μέρος του Δηλεσίου, 5.842 άτομα). Τα ευρήματα της μελέτης επιβεβαιώνουν τη σοβαρή επίδραση που έχει στην υγεία των κατοίκων της περιοχής η διαμονή ή και εργασία σε βιομηχανική ζώνη, αλλά και η πολυετής ρύπανση του Ασωπού, των υπόγειων νερών, του υπεδάφους. Από τους 474 θανάτους που καταγράφηκαν στα έντεκα χρόνια που καλύπτει η μελέτη, οι 118 (περίπου το ένα τέταρτο) οφείλονταν σε καρκίνο. Σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό της Βοιωτίας, ναι μεν η θνησιμότητα των κατοίκων του τέως Δήμου Οиноφύτων από καρκίνο τη συγκεκριμένη περίοδο ήταν μόνον κατά 14% μεγαλύτερη, όμως οι νεοπλασίες από τις οποίες υπέφεραν οι κάτοικοί μας αυτοί ήταν εξαιρετικώς δυσμενείς και δύσκολα, έστω σε παρηγορητικό επίπεδο, αντιμετωπίσιμες.
- v. Σε διπλωματική εργασία που εκπονήθηκε το έτος 2019 για μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ υπό τον τίτλο «Χαρτογράφηση των βιομηχανικών μονάδων της περιοχής των Οиноφύτων Δήμου Τανάγρας και κατηγοριοποίηση τους με βάση την περιβαλλοντική επιβάρυνση», υπό την εποπτεία και υποστήριξη της καθηγήτριας Επιδημιολογίας στην Ιατρική Σχολή Αθηνών Αθηνάς Λινού και της διδάκτορος της ίδιας Σχολής Ελένης Ρίζα. Στην παράγραφο 2.4.3 της εργασίας «Μετρήσεις της επιβάρυνσης της περιοχής των Οиноφύτων από βαρέα μέταλλα» αναφέρεται με έμφαση ότι η «..αυξημένη θνησιμότητα που καταγράφηκε για τους κατοίκους της περιοχής των Οиноφύτων αποτελεί ένδειξη της σημαντικής αύξησης καρκινογένεσης, που με τη σειρά της αποδίδεται στη σημαντική αύξηση της συγκέντρωσης βαρέων μετάλλων, και ιδιαίτερα του χρωμίου και του αρσενικού στο πόσιμο νερό.....».

6. Η χωροθέτηση του ΧΥΤΒΑ υλοποιείται εντός της υδρογεωλογικής λεκάνης του Ασωπού, που και για τον λόγο αυτό επηρεάζει άμεσα και την περιοχή του Δήμου Ωρωπού.
7. Σύμφωνα με την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) για το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Επικίνδυνων Αποβλήτων (ΕΣΔΕΑ) της περιόδου 2020- 2030, που ήρθε πρόσφατα σε δημόσια διαβούλευση, και «πέρασε» από το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Τανάγρας, η εν λόγω Μονάδα αναμένεται να καλύψει όλες τις ανάγκες της χώρας σε διάθεση/επεξεργασία/ταφή επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων μεταλλουργίας, αφού είναι η πρώτη αυτού του είδους στην Επικράτεια, καθιστώντας το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του ΧΥΤΒΑ και για τον λόγο αυτό, εξαιρετικά επιβαρυντικό, προκαλώντας νέες ασφυκτικές πιέσεις στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον της ευρύτερης περιοχής.

Από τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό πως οι κίνδυνοι για τους εργαζόμενους, τους πολίτες και το περιβάλλον τόσο της περιοχής του Δήμου Τανάγρας, όσο και αυτών που γειτνιάζουν με αυτόν, άρα και του Δήμου Ωρωπού, είναι τεράστιοι και θα πρέπει να πάρει απόφαση το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου μας:

1. Υπέρ της αίτησης ακύρωσης που έχει ασκήσει ο Δήμος Τανάγρας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας κατά της εκδοθείσας Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του έργου «Ολοκληρωμένη Εγκατάσταση Διαχείρισης Βιομηχανικών Αποβλήτων (ΟΕΔΒΑ)” της εταιρείας “ΕΛΒΙΟΚ Μ.Α.Ε” στον Δήμο Τανάγρας.
2. Υπέρ της αίτησης ακύρωσης κατά της Απόφασης Χωροθέτησης του ίδιου έργου, που έχει ασκηθεί επίσης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, από μεγάλο αριθμό κατοίκων της ευρύτερης περιοχής του Δήμου Τανάγρας.
3. Για Χωροταξικό σχεδιασμό με γνώμονα και κριτήριο τις εργατικές λαϊκές ανάγκες.
4. Για θεσμοθέτηση μεθοδολογιών και προδιαγραφών, επιστημονική έρευνα με κριτήριο την εγγενή ασφάλεια και την προσαρμογή του εργασιακού και ευρύτερου περιβάλλοντος στις ανάγκες των εργαζομένων και του λαού.

5. Για παροχή καθαρού νερού όσων επιβαρύνονται απ' τη βιομηχανική ρύπανση του Ασωπού για όλες τις χρήσεις χωρίς οικονομική επιβάρυνση για τα λαϊκά στρώματα (κάτοικοι, εργαζόμενοι, φτωχοί αγρότες). Όχι στην εμπορευματοποίηση του νερού. Η πρόσβαση σε άφθονο καθαρό νερό, είναι λαϊκό δικαίωμα, όχι εμπόρευμα.
6. Για μέτρα αποκατάστασης του υδροφόρου ορίζοντα της ευρύτερης περιοχής με ευθύνη του κράτους και με μετατόπιση του οικονομικού βάρους στο κεφάλαιο.
7. Που θα δίνει την δυνατότητα ο Δήμος Ωρωπού να εκπροσωπηθεί νομικά για:
 - i. Να συνδράμει τον Δήμο Τανάγρας, με την υποβολή προσθέτων λόγων ακύρωσης ή/και υπομνήματος που θα περιλαμβάνει τα νομικά επιχειρήματα επί της υπόθεσης, ενώ θα δίνει την δυνατότητα εκπροσώπησης του Δήμου Ωρωπού κατά την εκδίκαση της υπόθεσης.
 - ii. Αίτηση ακύρωσης. Να καταθέσει υπόμνημα στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης κατά της τροποποίησης της ΑΕΠΟ του έργου.
 - iii. Να ασκήσει αίτημα ακυρώσεως κατά της νέας Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) του έργου, όταν αυτή εκδοθεί από την αρμόδια υπηρεσία.

Με εκτίμηση,

Νικόλαος Π. Γκοντζιάς

(Δημοτικός Σύμβουλος της «Λαϊκής Συσπείρωσης Ωρωπού»)